

ΠΡΟΣΩΠΑ

“Ζούμε μια ύπουλη μάχη κατά τής ελπίδας”

Η Λόπη Πέτροβιτς - Ανδρουτσοπούλου γεννήθηκε και ζει στην Αθήνα. Γράφει βιβλία κυρίως για παιδιά και νέους και ασχολείται με τη μελέτη της παιδικής και νεανικής λογοτεχνίας. Έχει τιμηθεί με το Βραβείο Παιδικής Λογοτεχνίας της Ακαδημίας Αθηνών, με δύο Κρατικά Βραβεία Παιδικού Βιβλίου, με τιμητικά διπλώματα από το Πανεπιστήμιο της Πάντοβα και τη Διεθνή Οργάνωση Βιβλίων για τη Νεότητα, καθώς και με άλλα δέκα πανελλήνια βραβεία. Το 1994 ήταν υποψήφια για το Βραβείο Hans Christian Andersen. Προτάθηκε πάλι για το βραβείο Andersen 2010. Έργα της έχουν μεταδοθεί από το ραδιόφωνο, έχουν μεταφερθεί στην τηλεόραση κι έχουν μεταφραστεί στα ιαπωνικά, στα αγγλικά, στ' αλβανικά και στα κορεατικά.

Στο ανθρώπινο στερώνμα υπάρχουν παρουσίες, που δεν μετριούνται με αριθμούς αλλά με τους χτύπους της καρδιάς, τις ρίμες και τις ελπίδες. Με μια βαθιά ανάγκη να γράφει, ακολούθησε το νήμα τής γνώσης, που οδηγεί στα μονοπάτια τής συγγραφής. Θυμίζει νεράιδα που ξεπήδησε από τα παραμύθια κι όμως είναι μια γυναίκα που αφιέρωσε τη ζωή της στην καλλιέργεια της αγάπης για το διάβασμα,

καθώς και στην ανάπτυξη για τη διαρκή βελτίωση της ελληνικής παιδικής λογοτεχνίας. Αγαπά τους ανθρώπους κι έχει μεγάλη αδυναμία στα παιδιά. Σ' αυτά αφιέρωσε τη ζωή της και μαζί τους μοιράστηκε τα όνειρα, τους φόβους, τις ελπίδες, τα πιστεύω της. Είναι η πολυβραβευμένη συγγραφέας **Λόπη Πέτροβιτς - Ανδρουτσοπούλου**, η οποία αποκαλύπτει και αποκαλύπτεται σε μια συνέντευξη από καρδιάς...

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ **ΕΦΗ ΔΟΥΛΗ**

□ **Μία μακρόχρονη συγγραφική πορεία όπως η δική σας, κυρία Πέτροβιτς, είναι ένα βύθισμα διαρκείας στον εσωτερικό σας κόσμο; Πώς νιώθετε;**

Νιώθω πως ασχολούμαι μ' αυτό που αγαπώ με ό,τι αυτό απαιτεί: Περισπλογή αλλά κι επαφή με τη σύγχρονη πραγματικότητα, καθώς και διαρκή προσπάθεια να δώσω ό,τι καλύτερο μπορώ στο αναγνωστικό κοινό.

□ **Το αναγνωστικό κοινό νιώθει ότι έχει βρει στο πρόσωπό σας μία μεγάλη συγγραφέα. Αυτό προσθέτει βάρος στους ώμους σας ή το αντιμετωπίζετε με ψυχραιμία;**

Ευχαριστώ για τον καλό σας λόγο, κυρία Δούλη. Αν όντως ισχύει αυτό που λέτε, το αντιμετωπίζω με βαθιά συναίσθηση ευθύνης.

□ **Παράλληλα με το συγγραφικό σας έργο, έχετε δώσει πολλές ομιλίες και διαλέξεις για την παιδική λογοτεχνία και έχετε μιλήσει σε εκατοντάδες σχολεία, συλλόγους, σωματεία και πνευματικά κέντρα σε όλη την Ελλάδα. Πού συναντιούνται όλες αυτές οι δραστηριότητες;**

Εντάσσονται στην προσπάθεια για όσο το δυνατόν καλύτερο αποτέλεσμα στη δουλειά μου, αλλά και για πληρέστερη ενημέρωση του κοινού ως προς την αξία τής παιδικής/νεανικής λογοτεχνίας και την ανάγκη να καλλιεργείται από νωρίς η φιλαναγνωσία - τομείς όπου έχω, πιστεύω, τη δυνατότητα και την υποχρέωση να βοηθήσω.

□ **Πώς βλέπετε τη χώρα μας σήμερα; Έχει αλλάξει η κοινωνία;**

Κοινωνικές αλλαγές πάντα επέρχονται, άλλοτε βαθμιαία, άλλοτε βίαια. Η χώρα μας περνάει βαθιά κρίση με σοβαρές κοινωνικές επιπτώσεις. Κατά την αρχαία ρήση όμως «ουδέν κακόν αμιγές καλού». Ελπίζω λοιπόν πως θα την ξεπεράσουμε και θα βγούμε, ως κοινωνία, πιο δυνατοί.

□ **Πόσο δύσκολο, κι ενδεχομένως σημαντικό, είναι για έναν άνθρωπο**

που ζει στην Ελλάδα του 2012 να κρατήσει την φαντασία του ζωντανή;

Ποτέ δεν είναι δύσκολο να κρατήσει κανείς ζωντανή τη φαντασία του, αρκεί να το θέλει και να την τροφοδοτεί με πνευματική τροφή καλής ποιότητας. Η δημιουργική φαντασία είναι μοχλός προόδου σε όλους τους τομείς.

□ **Πόσο πιστεύετε πως έχουν αλλάξει τα παιδιά από τότε που ήσασταν εσείς παιδί;**

Κάποια συνήθη συναισθήματα της παιδικής/εφηβικής ηλικίας (ζήλεια, φοβίες, συγκρούσεις με τους γονείς, κρίση τής προσωπικότητας κ.ά.) παραμένουν ίδια. Τα σημερινά παιδιά ωστόσο, σύμφωνα με παρατηρήσεις ειδικών, είναι περισσότερο πληροφορημένα, πιο ετοιμόλογα, πιο έξυπνα και ταυτόχρονα πιο ευάλωτα, πιο ανώριμα. Αναφέρουν ακόμη ότι «τα σημερινά παιδιά είναι πιο μοναχικά και καταπιεσμένα, πιο οργισμένα και απειθήρα, πιο νευρικά και ευέξαπτα, πιο παρορμητικά και επιθετικά» (Daniel Goleman). Επίσης ότι «επηρεασμένα από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, τους κανόνες της αγοράς και τη μόδα των συνομηλίκων τους, εγκαταλείπουν την παιδική ηλικία πολύ νωρίτερα, είναι όμως αμφίβολο αν αυτή η εξωτερική ωριμότητα είναι σύμφωνη με την συναισθηματική ωριμότητα που χρειάζεται» (Peter Hollindale).

Σχετικά με τις παρατηρήσεις αυτές, θέλω να προσθέσω τούτο: Όπως έχει διαπιστωθεί, πολλά παιδιά με υψηλό δείκτη νοημοσύνης (IQ) υστερούν σε νοημοσύνη συναισθηματική (EQ), δηλαδή στην ικανότητα, μεταξύ άλλων, για αυτεπίγνωση, έλεγχο των συναισθημάτων, αναγνώριση των συναισθημάτων των άλλων και χειρισμό των διαπροσωπικών σχέσεων. Ένα από τα μέσα που βοηθούν στην ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης είναι το παιδικό/νεανικό λογοτεχνικό βιβλίο, που έχει τη δυνατότητα να συμβάλλει στην απόκτηση ενσυναίσθησης.

□ **Γιατί τα παραμύθια πρέπει να έχουν πάντα ευτυχισμένο τέλος ή έστω ν' αφήνουν ένα αίσθημα λύτρωσης;**

Η παιδοψυχολογία διδάσκει ότι στο παιδί που αδυνατεί να φανταστεί αισιόδοξα το μέλλον του αναστέλλονται οι μηχανισμοί ανάπτυξης. Επομένως, όχι μόνο τα παραμύθια αλλά όλα τα παιδικά/νεανικά

βιβλία οφείλουν να μεταγγίζουν ελπίδα. Αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να κρύβουν τις σκληρές πλευρές τής ζωής. Παράλληλα όμως πρέπει να πείθουν ότι αξίζει η πάλη για το σωστό και το δίκιο, ότι στον κόσμο μπορεί να βρεθεί πραγματική αγάπη, αληθινή φιλία.

Ατυχώς τελευταία παρατηρώ κάποιες απαράδεκτες τάσεις, κυρίως στην ξένη νεανική λογοτεχνία, για βιβλία με άσχημο τέλος, βιβλία που εκπέμπουν απαισιοδοξία, τρομοκρατούν ή αποθαρρύνουν τα παιδιά. Παρατηρώ παρόμοια φαινόμενα και σε άλλους τομείς. Μοιάζει σαν να γίνεται μια ύπουλη μάχη γενικότερα κατά της ελπίδας, άρα ένας πόλεμος εναντίον της ίδιας της ζωής. Οι σύγχρονοι άνθρωποι οδηγούνται έτσι σε ψυχικό μαρασμό. Χάνουν το σθένος το απαραίτητο για ν' αντιμετωπίσουν τις αντιξοότητες, που αναπόφευκτα παρουσιάζονται στον ανθρώπινο βίο, με οικτρά πολλές φορές αποτελέσματα (χρήση ναρκωτικών, αυτοκτονία κ.ά.). Κι αυτό, κυρία Δούλη, το βρίσκω εγκληματικό, ιδιαίτερα για τα παιδιά.

□ **Αν η ελληνική κρίση ήταν παραμύθι, τι τίτλο θα είχε και πώς θα εξελισσόταν;**

Θα ταίριαζε ίσως ένας τίτλος διόλου πρωτότυπος: «Η μεγάλη περιπέτεια μιας μικρής χώρας», και θα εξελισσόταν όπως τα λαϊκά παραμύθια - το απόσταγμα αυτό της σοφίας του λαού: Με τη νίκη του καλού!

□ **Ένα παραμύθι είναι μόνο μια φανταστική ιστορία;**

Εξαρτάται από το είδος τού παραμυθιού και από την πρόθεση του δημιουργού του.

□ **Στο τελευταίο σας βιβλίο «Η σκυλίτσα μας ο Πλούτο» από τις εκδόσεις «Ψυχογιός» αναπτύσσεται ένα πολύ σημαντικό θέμα, αυτό της φιλοζωίας. Γιατί το επιλέξατε, κυρία Πέτροβιτς;**

Δεν θα έλεγα ότι αναπτύσσεται το θέμα της φιλοζωίας, απλά θίγεται και αυτό, επειδή απασχολεί πολλά παιδιά. Παράλληλα όμως, με τρόπο χιουμοριστικό, θίγονται οι σχέσεις των μελών μιας σύγχρονης οικογένειας σε αστικό περιβάλλον.

□ **Το βιβλίο απευθύνεται σε μικρά παιδιά 5-6 χρόνων. Πιστεύετε ότι τα παιδιά μπορούν να αντιληφθούν αυτό**

το ευαίσθητο θέμα;

Τα παιδιά αντιλαμβάνονται τα πάντα όταν γνωρίζει κανείς πώς να τους μιλήσει και πώς να παρουσιάσει αυτό που θέλει.

□ **Η όμορφη ιστορία του βιβλίου σας συνοδεύεται και από μια εξαιρετική εικονογράφηση, που σίγουρα βοηθάει τα παιδιά στην ανάγνωση. Ασχολείστε μ' αυτό το κομμάτι του βιβλίου ή το κάνει αποκλειστικά ο εκδοτικός σας οίκος (Ψυχογιός);**

Άριστα αποτελέσματα φέρνει πάντα η συνεννόηση μεταξύ του συγγραφέα και του εικονογράφου, με τη συναίνεση του εκδότη.

□ **Έργα σας έχουν μεταδοθεί από το ραδιόφωνο, έχουν μεταφερθεί στην τηλεόραση. Τα παιδικά προγράμματα σήμερα είναι αξια των απαιτήσεων των παιδιών;**

Όχι όλα, νομίζω. Υπάρχουν μάλιστα μερικά ξένα που τα θεωρώ απαράδεκτα. Τα ελάχιστα ελληνικά που προβάλλονται ταιριάζουν, πιστεύω, περισσότερο στην ψυχοσύνθεση, στην παράδοση και στον κοινωνικό περίγυρο των παιδιών μας.

□ **Τι θα λέγατε ότι σας δίνει ζωή;**

Εκείνος που δίνει ζωή σε όλα τα όντα. Τώρα, αν με τη λέξη «ζωή» εννοείτε ζωντάνια, ενέργεια, όρεξη για δημιουργία, εκείνο που μου τα δίνει αυτά είναι η αγάπη των παιδιών, η εκτίμηση της δουλειάς μου από τους ενήλικους και η προσπάθεια να ανταποκριθώ σ' αυτές όσο καλύτερα μπορώ.

□ **Θεωρείτε κάτι ως ορόσημο στη συγγραφική σας πορεία;**

Τη βράβευσή μου από την Ακαδημία Αθηνών, αλλά τα δύο κρατικά βραβεία από την Πολιτεία.

□ **Τι θα θέλατε να ταυτίσει ο κόσμος με εσάς, στο άκουσμα του ονόματός σας;**

Την αγάπη για το διάβασμα, καθώς και την τεράστια και φερέκαρπη συλλογική εθελοντική προσπάθεια, στην οποία μετείχα επί τριάντα χρόνια, για την ανάπτυξη και τη διαρκή βελτίωση της ελληνικής παιδικής λογοτεχνίας, ως στέλεχος του Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου/Ελληνικού Τμήματος της Διεθνούς Οργάνωσης Βιβλίων για τη Νεότητα.